

باغ شهر روزگاران قدیم ایران در گرداب آلودگی هوا/ لزوم پایان فصل نظریه پردازی های نجات دریاچه ارومیه

تبریز که روزگاری یکی از باغ شهرهای ایران بود نه تنها از آن روزها دیگر چیزی باقی نمانده بلکه در شرایطی که در گرداب آلودگی هوا نیز گرفتار شده است...

خبرگزاری مهر: تبریز که روزگاری یکی از باغ شهرهای ایران بود نه تنها از آن روزها دیگر چیزی باقی نمانده بلکه در شرایطی که در گرداب آلودگی هوا نیز گرفتار شده است، بادهای نمکی نیز تهدیدی دیگر برای این باغ شهر محسوب می شود. به گزارش خبرنگار مهر، کلانشهر تبریز از یک سو به جهت داشتن کارخانه های متعدد و از سوی دیگر با افزایش جمعیت در طول سالیان و تعداد خودروها و همچنین معضل دریاچه ارومیه در همسایگی خود با معضل آلودگی هوا به طور جدی روبه رو شده به طوری که جزو آلوده ترین شهرهای کشور محسوب می شود. وضعیت جغرافیایی شهر تبریز و وجود ناهمواری های کوه های سرخ فام «عون بن علی» از طرف شمال و دامنه سهند از طرف جنوب و کوه های «ساری داغ» در شرق موجب شده است تا تبریز در حصار ناهمواری های بزرگ باشد و تنها از طرف غرب به دشت تبریز منتهی می شود. در حقیقت شهر تبریز در داخل دره ای قرار گرفته است که انتقال و پرواکنش آلاینده ها در آن به خوبی انجام نمی شود. عوامل مختلف دست به دست یکدیگر داده اند تا بجای روزهای هوای آلوده باید به دنبال شمارش روزهای پاک در تبریز بود به طوری که در برخی روزها شدت آلودگی به حدی می رسد که برای هرگونه فعالیت عمرانی و حتی آتش روشن کردن اخطار داده می شود.

تخریب باغات عامل مهم آلودگی هوای تبریز است

شهردار سابق تبریز همواره تخریب باغات را یکی از عوامل مهم و تاثیرگذار در افزایش آلودگی هوای این کلانشهر عنوان کرده است. علیرضا نوین در گفتگوهای خبری خود در خصوص آلودگی هوای تبریز چندی پیش گفته بود: شهر تبریز در چند دهه گذشته به عنوان یک باغ شهر معروف بوده و تعداد باغات در این شهر به اندازه ای بود که صنف میوه فروشی در این شهر وجود نداشت و مردم میوه مورد نیاز خود را به صورت مستقیم از این باغات تامین می کردند. وی اظهار داشت: متأسفانه روند تخریب باغات تبریز طی سال های گذشته به شدت در جریان بوده و موجب شده این شهر از جهت اکولوژیکی و فضای سبز و نشاط اجتماعی به شدت تنزل پیدا کند و دومین شهر آلوده کشور محسوب شود. نوین گفت: متأسفانه در احداث بناهای صنعتی تبریز و استقرار صنایع عمده شهر تبریز نیز کار کارشناسی دقیق صورت نگرفته و این صنایع بدون در نظر گرفتن مسیر بادهای شرقی- غربی احداث شده که موجب می شود آلاینده های حاصل از این کارخانجات به طور مستقیم وارد بخش مسکونی شهر شود.

صنایع بزرگترین خطر برای هوای پاک تبریز

از سوی دیگر یک کارشناس محیط شهری در خصوص وضعیت آلودگی هوای تبریز گفت: آلودگی مشکلی است که اکثر شهرهای بزرگ دنیا با آن دست به گریبان هستند و تنها مختص کشور ما نیست. علی سجادی معتقد است: تبریز به لحاظ خطرناکی مواد آلوده شهری دومین شهر کشور پس از تهران محسوب می شود که بیشتر این آلاینده ها از رهگذر وجود کارخانه های متعدد در اطراف شهر نشأت می گیرد. وی ادامه داد: برخی از کارخانجات و صنایع آلاینده ای که در حومه کلانشهر تبریز قرار دارند باید به شهرستان های مختلف انتقال داده شود تا به کاهش آلاینده های مضر کمک کند. این کارشناس مسایل شهری اضافه کرد: صنایع و خودروهای بنزینی مهم ترین و خطرناک ترین منشا انتشار گازهای آلاینده هستند که قادرند سلامت شهروندان یک شهر بزرگ را به خطر بیندازند. سجادی تاکید کرد: کارخانجات و صنایع حومه شهر تبریز باید در کم ترین زمان فرآیند سوخت و تولید دود خود را ساماندهی و از گسترش آلودگی ها در این کلانشهر جلوگیری کنند.

خودروها؛ عامل 66 درصد آلودگی هوای تبریز

همچنین مدیرکل حفاظت محیط زیست 66 درصد آلودگی هوای تبریز را ناشی از تردد خودروها عنوان کرد. بیوک رئیس با اشاره به این که آلودگی هوا معضل اصلی کلانشهرهای کشور است، افزود: 66 درصد این آلودگی ها در کلانشهر تبریز ناشی از تردد خودروها، 11 درصد مربوط به بخش صنایع و مابقی مربوط به واحدهای تجاری و مسکونی است. رئیس حذف 70 هزار دستگاه خودرو فرسوده را از جمله اقدامات موثر دستگاه های ذیربط برای کاهش آلودگی هوای شهر تبریز عنوان کرد که اب، تعداد به 90 هزار، دستگاه افزایش، خواهد یافت.

ریزگردهای عربی؛ مهمان ناخوانده هوای تبریز

جدای از نقش آلاینده های صنعتی در آلودگی هوا مدتهاست که پدیده ریزگردها نیز گاهی وقتها در تشدید این معضل حضور فعالی دارد.

ریزگردهایی که گاهی به مهمانی می آیند و هوای پاک و صاف را از همشهریان تبریزی در کنار دیگر استانهای غربی می گیرند. ریزگردها نه تنها مردمان تبریز را از آسمانی صاف محروم کرده بلکه سلامت جسمانی آنها را تهدید می کند. خارش، اشک ریزش، سوزش در گلو و بینی و چشم عوارض کوتاه مدت ریزگردها بر دستگاه تنفسی فوقانی است که گاهی باعث تحریک مخاط دستگاه تنفسی تحتانی و ایجاد سرفه و تنگی نفس هم می شود. شهروندان غرب کشور در روز های آلوده دیگر بجای استفاده از هوای سالم منطقه خوش آب و هوای روزگاران گذشته خود از ماسک استفاده کرده و از فعالیتهای بدنی سنگین در هوای آزاد خودداری می کنند و هنگام هشدارهای هواشناسی خانه نشین می شوند!

حمله نمکی به تبریز؛ حقیقت این روزهای تبریز

اما آلودگی ناشی از آلاینده های خودرو و کارخانه ها، وجود ریزگردها و فقدان فضای سبز تنها بخشی از آلودگی هوای تبریز را شامل می شوند و این روزها بادهای نمکی و آلودگی و خطرات تنفسی و زیست محیطی ناشی از آن نقل و نبات دیگری است که به این سفره پر رونق زیست محیطی این منطقه افزوده شده است!

مسعود محمدیان رئیس سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی در اردیبهشت سال 91 در گفتگو با خبرنگاران اخطار داده بود که با توجه به بادهای منطقه دریاچه ارومیه با انتشار نمک، اراضی کشاورزی و درختان استانهای آذربایجان شرقی و غربی را مورد حمله قرار داده است.

و اما با شروع فصل پاییز و آغاز بادهای موسمی سال جاری دیگر خبری از تهدید های سالهای گذشته وجود ندارد بلکه این تهدید ها کم کم به واقعیت تلخی تبدیل می شود که زنگی خطری برای مسوولان بوده و دیگر وقت نظریه پردازی تمام شده و باید شروع به کار کنند.

در عین حال دبیر اجرایی خانه کشاورز آذربایجان گفت: مشکل پسروی دریاچه ارومیه از سال 70 آغاز شده بود و در اوایل سال 80 نیز تاثیرات خود را بر روی زمین های کشاورزی گذاشته است.

همچنین محسن سلیمانی روزبهرانی، مدیر طرح ملی حفاظت از تالابها اعلام کرد: وزش این بادهای نمکی زنگ خطری است که مسئولان باید هر چه سریعتر آن را شنیده و اقدامات لازم را پیش از آنکه انواع بیماری و ضرر و زیانهای اقتصادی متوجه مردم این منطقه، شد، آغاز کنند.

ضرورت تسریع نجات دریاچه ارومیه

رئیس مجمع نمایندگان آذربایجان شرقی هم در این خصوص با اشاره به وضعیت دریاچه ارومیه و آغاز بادهای نمکی در استان تصریح کرد: آذربایجان شرقی در خط مقدم خطرات خشکسالی دریاچه ارومیه بوده و بیش از دیگر استان ها در معرض خطر است.

محمد اسماعیل سعیدی تاکید کرد: کارگروه دریاچه ارومیه که به دستور رئیس جمهور تشکیل شده ضروریست اقدامات سهل الوصول را در اولویت قرار دهند و انتظار می رود سریع به نتیجه برسند.

وی با بیان اینکه اقدامات عملی برای احیای دریاچه ارومیه در دو مرحله سهل الوصول و طولانی مدت قابل اجرا هستند، گفت: انتقال آب به دریاچه راه حل طولانی مدتی است که ظرف مدت طولانی قابل اجراست و با توجه به اینکه خطرات ناشی از خشکسالی دریاچه هم اکنون استان آذربایجان شرقی و دیگر استان ها در معرض خطر قرار داده باید اقدامات سهل الوصول را در اولویت قرار داد.

سعیدی ادامه داد: برخی از مشکلات همچون بادهای نمکی را باید مدیریت کرده و از این اتفاقات جلوگیری کرد که این مهم شدنی بوده و قابل مهار است.

گرچه تبریز همواره در تمام طول سال به نحوی در گرداب آلودگی هوا گرفتار بوده و شهروندان به نحوی با آن کنار آمده و منتظر تدابیر مسئولان استانی و کشوری مانده اند اما این روزها دیگر فصل نظریه پردازی ها به پایان رسیده و مسئولان استانی و کشوری باید وارد عمل شوند، چرا که بادهای نمکی دیگر همچون بادهای پر غبار عربی نیست که بتوان با تعطیلی چند روزه و خانه نشینی با آن مواجه کرد.

گناش، : ناسم، مهلانا